İmparatorluğu Yıkan Örgüt

NİLİ

Celil BOZKURT

ÖTÜKEN

YAYIN NU: 1637
KÜLTÜR SERİSİ: 927

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI: 49269

ISBN: 978-605-155-376-4

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Editör: Göktürk Ömer Çakır

Kapak Tasarımı: Mahmut Doğan

Dizgi-Tertip: Ötüken

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: ANA BASIN YAYIN GIDA İNŞ. SAN. VE TİC. A.Ş
Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.
Güven İş Merkezi No:6/13, Bağcılar / İstanbul
Sertifika Numarası: 20699 Tel: (0212) 446 05 99

İstanbul- 2021

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir.
Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Doç. Dr. Celil BOZKURT

Bursa'nın Harmancık ilçesine bağlı Hopandanişmend Köyünde dünyaya geldi. İlk okulu Hopan Danişmend Köyünde, orta ve lise tahsilini Harmancık'ta tamamladı. İstanbul Üniversitesi tarih bölümünü bitirdi. Aynı bölümün Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Anabilimdalı'nda *Türk Kamuoyunda Filistin Problemi (1929-1939)* adlı teziyle yüksek lisansını, Marmara Üniversitesi Tarih bölümü Cumhuriyet Tarihi Bilimdalı'nda *Eserleri ve Fikirleri ile Cevat Rifat Atilhan* adlı teziyle doktorasını tamamladı. 15 yıl Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı farklı liselerde tarih öğretmenliği yaptı. 2014'ten bu yana Düzce Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesi olarak devam etmektedir. Yazarın yayımlanmış çok sayıda kitap, makale ve popüler yazıları bulunmaktadır.

Kitapları;

1. *Türk Kamuoyunda Filistin Problemi (1920-1939*), IQ Yayınları, İstanbul 2008, 224s.
2. *Cevat Rifat Atilhan*, İstanbul 2012, 413s.
3. *Bartın ve Havalisi Komutanı Yüzbaşı Cevat Rifat Beyin Milli Mücadele Anıları*, Gündoğan Yayınları, İstanbul 2015, 146s.
4. *Mersinli Cemal Paşa'nın Yaveri Yüzbaşı Cevat Rifat Beyin Birinci Dünya Savaşı ve Mütareke Dönemi Hatıraları*, Gündoğan Yayınları, İstanbul 2015, 108s.
5. *Yüzbaşı Cevat Rifat Beyin Günlüklerinde Nili Casusları,* Altınordu Yayınları, Ankara 2018.
6. *Türk Ocakları Katib-i Umumi Dr. Fethi Erden'in Ocak Hatıraları*, Altınordu Yayınları, Ankara 2018, 144s.
7. *Birinci Dünya Savaşı'nda Filistin-Suriye Cephesinin Çöküşü*, Altınordu Yayınları, Ankara 2019, 135s.
8. *Kemal Fedai Coşkuner ve Fedai Dergisi*, Bursa Türk Ocağı Yayınları, Bursa 2020, 136s.
9. *Bursa Türk Ocağı (1913-1931)*, Bursa Türk Ocağı Yayınları, 2. Baskı, Bursa 2020, 176s.
10. *Filistin Mektupları (1928-1939),* Post Yayınevi, İstanbul 2020.
11. *Demokratik Hayatta Siyasal İslam'ın Doğuşu, İslam Demokrat Partisi,* Libra Kitap, İstanbul 2020.

İÇİNDEKİLER

TAKDİM / 13

ÖN SÖZ / 15

GİRİŞ

1. Avrupa'da Antisemitizmin Yükselişi ... 25
2. Antisemitizme Bir Tepki: Siyonizmin Doğuşu ... 30
3. Siyonistlerin Filistin Pazarlığı ... 36
4. II. Abdülhamid'in Siyonizme Karşı Önlemleri ... 42
5. Birinci Dünya Savaşı'nda Siyonist Diplomasi ... 47
6. İsrail'in Tapu Senedi: Balfour Deklarasyonu ... 52

BİRİNCİ BÖLÜM
NİLİ CASUSLUK ÖRGÜTÜNÜN FAALİYETLERİ

1. Nili Casusluk Örgütü'nün Kuruluşu ... 57
2. NİLİ'nin Babası: Aaron Aaronsohn ... 64
3. Sarah Aaronsohn'un Kadın Casusları ... 68
4. NİLİ Casusları Pusuda ... 72
5. Mısır'da İngiliz Üssüne İstihbarat Akışı ... 76
6. Cephe Çatışmalarında NİLİ Casusları ... 80
7. NİLİ'nin Propaganda Gücü ... 84
8. Sadık Yahudiler Üzerindeki Siyonist Baskılar ... 86

İKİNCİ BÖLÜM
OSMANLI DEVLETİ'NİN ALDIĞI ÖNLEMLER

1. Osmanlı Genelkurmayı'nın Casusluk Uyarısı ... 93
2. Siyonist Yahudilerin Sürgün Edilmesi ... 98
3. Cemal Paşa'nın Öfkesi ... 102
4. Casusluğa Karşı Casusluk ... 108
5. Gazze ve Yafa'nın Tahliyesi ... 112
6. Cemal Paşa'nın Kudüs'ü Tahliye Planı ... 117
7. Yahudi Alemi Ayağa Kalkıyor ... 119
8. Osmanlı Devleti'nin Savunması ... 122

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
NİLİ CASUSLUK ÖRGÜTÜNÜN ÇÖKERTİLMESİ

1. NİLİ Casusluk Örgütü'nün Deşifre Edilmesi 127
2. Yossef Lishansky ve Naaman Belkind'in Yakalanması 133
3. Sarah Aaronsohn'un Gizemli İntiharı 139
4. Divan-ı Harplerin Çalışmaları 144
5. Hashomer Cemiyeti'nin Çökertilmesi 149
6. Casusluk Oyununda Son Perde 155
7. Siyonist Basının Tepkileri 159
8. Filistin Yahudilerinin Yahudi Alayı'na Katılması 162
9. İngilizlerin NİLİ'ye Minnettarlığı 165
10. NİLİ Hikâyesinin Sonu 167

SONUÇ / 169

KAYNAKÇA / 177

DİZİN / 185

TAKDİM

Bir hakikat kalmasın âlemde Allah'ım nihân

Allahım âlemde hiçbir hakikat gizli kalmasın **(Muallim Naci)**

Celil Bozkurt; kararlı, istikrarlı ve üretken bir genç tarihçi olarak temayüz ediyor. Türk tarihinin karanlık kalmış konularına yönelik ısrarlı bir biçimde araştırmalar yapıyor. Böylece bazısı bilgi, belge eksikliği bazısı ilgi noksanlığı bazısı da algı yönlendirmesi yüzünden ihmal edilen konular hakkında özgün eserler veriyor. Tarihçi mesleğinin gereği olarak iğne ile kuyu kazıyor. Arşivlere giriyor, gazetelerin tozlu sayfalarında kalmış hatıraları bulup çıkartıyor ve yeniden değerlendirmemize sunuyor.

Celil Bozkurt, akademi dünyasına 2008 yılında yayınladığı *Türk Kamuoyunda Filistin Sorunu İlk Arap-Yahudi Çatışmaları 1920-1939* çalışmasıyla girdi. Ardından benim danışmanlığımda Cevat Rifat Atilhan biyografisini doktora tezi olarak hazırladı. Bu çalışmasını *Yahudi ve Masonluğa Karşı Cevat Rifat Atilhan* başlığı ile 2012'de kitap olarak da neşretti.

Celil Bozkurt, 2012 yılında yerel tarihe eğilerek önemli bir çalışmaya imza attı. *Bursa Türk Ocağı Tarihi (1913-2013)*'ni yazıp yayınladı. Doktora sonrasında araştırmalarına devam eden Celil Bozkurt, 2015 yılında *Bartın ve Havalisi Komutanı Yüzbaşı Cevat Rifat Bey'in Millî Mücadele Hatıraları*'nı kitap halinde yayınlayarak Millî Mücadele tarihimize dair önemli bilgileri literatürümüze kazandırdı. Aynı sene *Mersinli Cemal Paşa'nın Yaveri Yüzbaşı Cevat Rifat Bey'in Birinci Dünya Savaşı ve Mütareke Dönemi Hatıraları* kitabını yayınladı.

2019 yılında ise Celil Bozkurt, *Türk Ocakları Umumi Kâtibi Dr. Fethi Erden'in Ocak Hatıraları*'nı yayınlayarak Türk kültür ve siyaset hayatının çok önemli müessesesi olan Türk Ocaklarının tarihine büyük katkıda bulunmuştur.

Birinci Dünya Savaşı'nı kaybetmemize sebep olan ve hâlâ yeterince araştırılmamış olan Suriye Cephesi'nin neden kaybedildiği konusu da Celil Bozkurt'un bir başka araştırmasına konu oldu ve 2019 yılında *Birinci Dünya Savaşında Filistin-Suriye Cephesinin Çöküşü*'nü yazdı.

Celil Bozkurt'un yayınlarına dikkat ettiğimizde dönem olarak Birinci Dünya Savaşı ve Millî Mücadele, bölge olarak da Orta Doğu ve Anadolu üzerine yoğunlaşan bir tarihçi profili ortaya çıkmaktadır. Uzmanlaşma dediğimiz de tam olarak budur. Bıkıp usanmadan aynı dönemi farklı

açılardan ele alan çalışmalar yapmak ve eser vermek akademik olarak yetkinliğini derinleştirmeyi sağlamaktadır.

Elinizdeki eser, Celil Bozkurt'un ısrarlı çalışmalarının bir yenisi. 2019 yılında *Yüzbaşı Cevat Rifat Bey'in Günlüklerinde Filistin Cephesinde Nili Casusları* kitabını yayınlamıştı. Bu eserde şimdiye kadar kimi hatıratlarda ve günlüklerde tevatür düzeyinde kalan bir casusluk örgütünü Osmanlı arşiv belgeleri ışığında anlamaya ve anlatmaya çalışmaktadır. Bu örgütün fikriyatı, operasyonel kabiliyeti, çapı, etkisi ve akıbeti gibi sualler nesnel bir bakış açısıyla ortaya konmaktadır.

Değerli Doç. Dr. Celil Bozkurt'u yaptığı sebatlı çalışmalardan ve verimli akademik üretiminden dolayı tebrik ediyor, daha nice eserlerle tarihe ve tarih yazıcılığımıza katkılar sunmasını, nisyana terk edilmiş yahut binbir gerekçeyle el uzatılmayan konularda korkusuzca kalem oynatmaya devam etmesini diliyorum.

Prof. Dr. Ali Satan

ÖN SÖZ

İnsanoğlunun gördüğü en kanlı ve yıkıcı savaşlardan biri olarak tarihe geçen Birinci Dünya Savaşı, sonuçları itibarıyla dünyanın siyasi, ekonomik ve sosyal ekseninin kaymasına neden oldu. Osmanlı Devleti, savaşın başında tarafsızlığını ilan etse de siyasi ve ekonomik bazı nedenlerin etkisiyle Almanya ile ittifak kurmak zorunda kaldı. Osmanlı coğrafyası, savaşla birlikte düşman devletlerin boğazlaştığı stratejik cephelerin doğmasına neden oldu. Çanakkale, Kafkasya, Irak, Mısır, Suriye-Filistin ve Hicaz gibi cepheler; sadece Osmanlının değil savaşın da yörüngesini değiştirdi.

Birinci Dünya Savaşı'nda Filistin-Suriye Cephesi, Osmanlı Devleti'nin kaderini belirleyen gelişmelere sahne oldu. Osmanlı, Almanya ve Avusturya kuvvetlerinden oluşan Müttefik ordusu, burada Fransız ve sömürge askerleriyle destekli İngiliz ordusuna karşı mücadele etti. Müttefik ordusu, başarısız Kanal Harekâtı'na rağmen Gazze Savaşlarında İngilizleri durdurmayı başardı. Türk askerinin bu savaşlarda sergilediği cesaret ve kahramanlık, düşman kesimlerce bile takdir edildi. Gazze Savaşları, İngilizlere karşı kazanılan Çanakkale ve Kut'ül Amâre zaferlerinden sonra parlak başarılar olarak tarihe geçti. Fakat Hicaz'da patlak veren Arap ayaklanması ve cephe genelinde etkili olan NİLİ casuslarının faaliyetleri, dengede giden savaşın seyrini Türklerin aleyhine bozdu.[1]

General Edmund Allenby'nin Gazze mağlubiyetlerinin sorumlusu olarak görülen General Archibald Murray'in yerine İngiliz orduları başkomutanlığına getirilmesi, Filistin-Suriye Cephesi'nin kaderini belirledi. Allenby'nin 31 Ekim 1917'de başlattığı Filistin taarruzu; Birüssebi, Gazze ve Yafa'nın düşmesiyle sonuçlandı. 8 Aralık'ta Kudüs'ün düşüşü, yaklaşık 400 yıldır bu kutsal beldeyi idare eden Osmanlı toplumunda travmatik bir etki yarattı. Avrupa, Kudüs'ün düşmesini günlerce süren çan sesleriyle kutlarken İslam âlemi, derin bir sessizliğe büründü.

Nihai hezimet öncesinde Filistin'i, Mustafa Kemal Paşa'nın komuta ettiği VII. Ordu, Mersinli Cemal Paşa'nın komuta ettiği IV. Ordu ve Cevat Paşa'nın komuta ettiği VIII. Ordu savunmaktaydı. Bunlar, Alman

---

[1] Celil Bozkurt, *Birinci Dünya Savaşı'nda Filistin-Suriye Cephesi'nin Çöküşü*, Altınordu Yayınları, Ankara 2019, s. 9.

General Liman Von Sanders'in komutasında bulunan Yıldırım Orduları Grubu'na bağlıydı. İngilizlerin, 19 Eylül 1918'de başlattığı Nablus (Armageddon) harekâtında VIII. Ordu tamamen yok edildi. VII. ve IV. ordular büyük kayıplar verdi. Bunun üzerine Yıldırım Orduları, yıldırım hızıyla Suriye topraklarına çekildi. Hezimet o kadar hızlı gerçekleşti ki İngilizler, 27 Eylül'de Suriye'ye ve 30 Eylül'de de Arap birlikleriyle beraber Şam'a girdi. Mustafa Kemal Paşa'nın Halep'te yaptığı sokak savaşları ve Antep'te kurduğu savunma hattı, İngilizlerin ilerleyişini durduramadı. Nihayet Osmanlı Devleti, İtilaf Devletleriyle 30 Ekim 1918'de imzaladığı Mondros Ateşkes Antlaşması'yla savaştan çekildi.[2]

Osmanlı Devleti'nin Filistin-Suriye Cephesi'nde maruz kaldığı hezimet, Türk kamuoyunda travmatik duygulara neden oldu. Çünkü savaş sonunda Mekke, Medine ve Filistin gibi İslam'ın kutsal beldeleri düşman işgaline uğradı. Osmanlı'nın asırlardır İslam âleminde gururla taşıdığı "İslam'ın bayraktarı" imajı büyük darbe yedi. Türk kamuoyu, Mondros'un hemen akabinde Filistin-Suriye Cephesi'nde uğranılan mağlubiyetin nedenlerini ve sorumlularını araştırmaya koyuldu. IV. Ordu Komutanı Mersinli Cemal Paşa'nın Yaveri Yüzbaşı Cevat Rifat Bey'in (Atilhan) 23 Kasım 1918'den itibaren *Tasvir-i Efkâr* gazetesinde yayımlanmaya başlanan *"Suriye Hezimet-i Fecîası ve Sebepleri"* adlı tefrika, büyük tartışmalara neden oldu. Yedinci Ordu Komutanı Mustafa Kemal Paşa'nın tefrikaya itiraz etmesiyle başlayan tartışmalar, uzunca bir süre kamuoyunu meşgul etti. Daha sonra IV. Ordu Komutanı Mersinli Cemal Paşa'nın da dâhil olmasıyla birlikte polemik paşaların hesaplaşmasına dönüştü.[3]

Bir süre VIII. Kolordu'nun istihbaratını da yöneten Yüzbaşı Cevat Rifat Bey, 1933'te *Anadolu* gazetesinde yayımladığı "Harb-i Umumide Sina Cephesi'nde Yahudi Casuslar"[4] adlı tefrikayla Türk ordusunun

---

[2] Bozkurt, *Birinci Dünya Savaşında Filistin-Suriye Cephesinin Çöküşü*, s.45-75.

[3] Bu polemiğin ayrıntıları için bk. Bozkurt, *Birinci Dünya Savaşında Filistin-Suriye Cephesinin Çöküşü*, s. 19-41.

[4] Cevat Rifat "Harb-i Umumide Sina Cephesinde Yahudi Casuslar", *Anadolu*, 8 Kânun-ı Sani 1933-27 Şubat 1933. (37 bölüm). Tefrika, aynı yılda *Sina Cephesi'nde Yahudi Casuslar* adıyla kitaplaştırıldı. Bk. Cevat Rifat, *Sina Cephesinde Yahudi Casuslar*, İkinci Bin, Meşher Matbaası, İzmir 1933 (147s). Kitap, 1947'de *Filistin Cephesi'nde Yahudi Casuslar-Suriye'nin Mataharisi Simi Simon* adıyla yeniden yayımlandı. Bk. Cevat Rifat Atilhan, *Filistin Cephesinde Yahudi Casuslar-Suriye'nin Mataharisi Simi Simon*, 2. Baskı, Üstün Eserler Neşriyatı, İstanbul 1947, 64s. NİLİ örgütünün kamuoyun-

1. Avrupa'da Antisemitizmin Yükselişi

Modern zamanlarda Yahudi aleyhtarlığının karşılığı olarak "Antisemitizm" kavramı kullanılmaktadır. Antisemitizm terimindeki Semite (Sami) kökü; İbraniler, Aramiler, Araplar ve Etiyopyalılar gibi Sami dilini kullanan toplulukları ifade ederek dil bilimsel bir nitelik kazanmıştır. Ancak "Sami" sözcüğü, hatalı olarak tek ve ayrı bir ırk oluşturduğu sanılan Yahudileri tanımlar hâle gelmiştir. Böylelikle "Antisemitizm" terimi, terminolojik olarak Arami, Arap ve Etiyopyalı karşıtlığı içerdiği halde sadece Yahudi karşıtlığını belirten özel bir anlama indirgenmiştir.[1]

Antisemitizm terimi, ilk olarak Bernad Lewis'in "Yahudi avcısı, önemsiz bir gazeteci" olarak nitelendirdiği Wilhelm Marr tarafından 1879 yılında kullanılmıştır. Antisemitizm, siyasi bir program olarak ilk kez Habsburg monarşisinin başkenti, siyonizmin ve diğer birçok seküler milliyetçi akımın doğduğu yer ve geleneksel Doğu ile seküler Batı'nın buluşma merkezi olan Viyana'da ortaya çıkmıştır.[2]

Antisemitizm tabiri yeni olmakla birlikte Yahudi aleyhtarlığı, tarihte Hristiyanlığın doğuşuna kadar uzanmaktadır. Yahudilere duyulan nefret, temelde ve derin bir biçimde dinseldi. *İncil*'de Yahudilerle ilgili anlatımları referans alan Hristiyanlar; Yahudileri, Hz. İsa'nın katili ve onun öğretilerinin reddiyecisi olarak görüyordu. Başlangıçta Yahudilerin din değiştirmesi ve vaftiz olması şartıyla topluma entegre olmalarına müsaade edilmişti. Fakat Avrupa'da seküler milliyetçiliğin doğuşuyla birlikte Avrupalı milletlerin Yahudilere bakışında radikal değişiklikler görülmeye başlandı. Avrupalı milliyetçiler, bir ulusu yücelten faktör olarak toprağa bağlılığı gösteriyor ve vatan

---

[1] Klaus J. Hermann, "Siyasal Siyonizm ve Anti-semitizm Üstüne Tarihsel Perspektifler", *Siyonizm ve Irkçılık*, (Çeviren: Türkkaya Ataöv), Birey ve Toplum Yayınları, 2. Baskı, Ankara 1985, s. 224-225.

[2] Bernard Lewis, *Semitizm ve Anti-semitizm*, (Tercüme: Hür Güldü), Everest Yayınları, İstanbul 2004, s. 80.

kavramının önemini vurguluyordu. Oysaki Yahudilerin kendilerine ait bir vatanları yoktu. Milliyetçiler, Yahudileri, ruhsuz bir toplum ve ulus olamayacak düzeyde aşağı bir cemaat olarak nitelendiriyorlardı. Onlara göre Yahudiler; karanlık, izbe ve pis gettolarda yaşayan yaratıklardı. Yahudilerin, ırkçı kuramların gelişmesiyle birlikte artık vaftiz olarak topluma entegre olma umutları da kaybolmuştu.[3]

Antisemitizmin halk kitleleri tarafından benimsenmesi, siyasi ve ekonomik koşulların etkisiyle olmuştur. 1870'lerde Almanya, sanayileşme sürecinin ikinci dalgasına kapılmış, banka-devlet iş birliği ile orta sınıfın gelişmesi tamamlanmadan kapitalizme geçmişti. Alman toplumunun ağırlıklı bir kısmını oluşturan orta sınıf, bir yandan tekelci şirketlerin hegemonyası diğer yandan da işçi sınıfının gittikçe artan talepleri arasında kalmış ve toplumsal varlığı tehdit edilmeye başlamıştı. Büyük işletmelerle rekabet edemeyen orta sınıf, iktisadi gücünü kaybederek proletarya saflarına düşmüştü. Güç kaybeden Alman halkı, çöküşlerinin sebebi olarak Yahudileri görüyordu. Bunlara göre kapitalizm aslında bir Yahudi icadıydı. Borsayı tekelinde tutan zengin Yahudi bankerler, sanayileşmeyi finanse etmekteydi. Sosyalizm de Yahudilerin piyasaya soktuğu bir iktisat düzeniydi. Milliyetçiler için Marx'ın Yahudi kökenli olması, demokrat lider ve kadrolarının Yahudilerden oluşması bunu kanıtlamaktaydı. Yahudiler, dünya hakimiyeti için bir yandan kapitalizmi diğer yandan da sosyalizmi kullanmaktaydı. Bunun için de ilk hedefleri Almanya'yı çökertmekti.[4]

Yahudi aleyhtarlığı, on dokuzuncu yüzyılın sonlarında kurumsallaşmış ve politik çevrelerde hararetle savunulmuştu. Ayrıca değişik baskı gruplarında ve akademik camiada da Yahudi aleyhtarı düşünceler yayılmıştı. Bunun doğal bir sonucu olarak Yahudilerle mücadeleyi bayraklaştıran Antisemitist örgütler kurulmaya başlandı. Antisemitizmin terminolojik babası Wilhelm Marr, 1879'da Antisemitler Birliğini (*Antisemit League*) kurdu. Özellikle dersler ve aylık yayınlarla Antisemitizmi yaymaya çalışan örgüt, sonuçta başarısız oldu. Buna rağmen Antisemit örgütlerin öncülerinden olarak Anti-

[3] Mim Kemal Öke, *Siyonizm'den Uygarlıklar Çatışması'na Filistin Sorunu*, Ufuk Kitapları, 4. Baskı, İstanbul 2002, s. 17.

[4] Öke, *age*, s.18.

2. Antisemitizme Bir Tepki: Siyonizmin Doğuşu

İsrailoğulları, uzun yıllar süren Mısır esaretinin ardından Hz. Musa'nın liderliğinde özgürlüğe kavuşarak Kenan diyarına göç ettiler. Hz. Davud Dönemi'nde Kudüs merkezli olarak ilk defa devlet kuran İsrailoğulları, Hz. Süleyman'ın krallığında altın çağını yaşadı. Hz. Süleyman'ın ardından krallık, kuzeyde İsrail ve güneyde Yahuda adıyla ikiye bölündü. İsrail Krallığı, MÖ sekizinci yüzyılda Asur Hükümdarı V. Salmanasar tarafından yıkıldı. Yahuda Krallığı ise MÖ altıncı yüzyılın başlarında Babil Kralı Nabukadnezar tarafından ortadan kaldırıldı. Kudüs'ü işgal ederek Süleyman Mabedi'ni yıktıran Nabukadnezar, Yahudileri Babil'e sürgün etti. Pers İmparatorluğu'nun Babil'i işgal etmesinden sonra Yahudilerin bir kısmı, Peygamber Ezra ve Nehamya idaresinde Filistin'e döndü.[14]

Yahudiler, Pers ve Yunan hâkimiyetinde kaldıkları dönemde müreffeh bir hayat sürdüler. Büyük İskender'in Persleri yıkmasından sonra Yahudiler, Seleukos Krallığı'na bağlandı. Filistin'in Roma İmparatorluğu tarafından ele geçirilmesiyle birlikte Yahudiler için yeni bir dönem başladı. Yahudilerin bağımsızlık uğruna çıkardığı birkaç ayaklanma, Romalılar tarafından kanlı biçimde bastırıldı. Kudüs'te bulunan Süleyman Tapınağı yıkılırken Yahudi nüfusun büyük bir kısmı katledildi. Bir kısmı da köleleştirildi veya sürgün edildi. Roma İmparatorluğu'nun farklı şehirlerine dağılan Yahudiler için asırlarca sürecek olan ızdırap dolu diaspora günleri başlamış oldu.[15]

---

[14] Ali Osman Kurt, *Erken Dönem Yahudi Tarihi*, IQ Yayınları, İstanbul 2007, s. 33-40.

[15] Bernard Lewis, *Ortadoğu*, Arkadaş Yayınevi, 3. Baskı, Ankara 2003, s. 34-35.

Diaspora Yahudileri, asırlardır "arz-ı mev'ûd (vadedilmiş ülke)" olarak dinsel ve mistik bir anlam yükledikleri Kudüs'e (Siyon) dönme hayaliyle yaşadılar. Siyon inancı; dünyanın dört bir tarafına yayılmış Yahudileri, Kral Davud'un altı köşeli yıldızı altında toplayacak ve onları kutsal topraklara götürecek bir Mesih'in gelişini büyük bir sabır ve tevekkülle beklemeye ikna etti. Sinagog ayinleri, Kudüs'e dönüş dualarından oluşuyordu. Yahudiler, ibadetlerinde ve yemek dualarında Süleyman Mabedi'nin Kudüs'te yeniden yükselmesi için Tanrı'ya yalvarıyorlardı. Yahudiler, yılda iki kez Fısıh Bayramı şenliklerinde ve Kefaret Günü'nün sonunda büyük bir heyecanla ümitlerini dile getirir, "gelecek sene Kudüs'te" diye bağrışırlardı.[16]

Osmanlı Dönemi'nde Filistin'e ilk göç ve iskân planı, Josef Nasi'ye aittir. On beş ve on altıncı yüzyılda Avrupa'dan kaçmak zorunda kalan Yahudiler için Osmanlı Devleti, güvenli bir sığınak teşkil etti. Bu sığınmacılar arasında bilgili ve liyakatli çok sayıda Yahudi, Osmanlı Devleti'nin önemli kademelerine kadar yükseldi. Bu dönemde İspanya'dan sürgün edilen Yahudilerden bir kısmı Kuzey Filistin'deki Galile bölgesine geçerek Taberiye kasabasına, bir kısmı da Kudüs'e yerleşti. Portekiz asıllı bir Yahudi olarak İstanbul'a gelen, finans ve diplomasideki yeteneğiyle Kanuni Sultan Süleyman'ı etkileyen Josef Nasi, 1563 yılında Taberiye'de bir Yahudi yerleşimi için girişimde bulundu. Nasi, bundan dolayı Yahudiler arasında Yahudileri Filistin'e yerleştirmeye çalışan ve bu uğurda cömert harcamalar yapan ilk kişi olarak anılmaktadır. Bu bağlamda Nasi, siyasi Siyonizmin öncülerinden biri olarak kabul görmektedir. Nasi'nin projesi, Akdeniz havzasında Venedik'le başlayan savaşlar yüzünden sonuçsuz kaldı. Fakat yine de Taberiye'de küçük bir Yahudi yerleşimi meydana getirildi.[17]

Filistin'e kapsamlı ve örgütlü bir şekilde Yahudilerin yerleştirilmesi hususunda öne çıkan ilk isim Danimarkalı bir tüccar olan Oliger Paulli'dir. Paulli, 1695'te Yahudilerin Filistin'e dönmeleri için mufassal bir rapor hazırladı ve bunu İngiltere Kralı III. William, Fransa Kralı XIV. Luis ve diğer Avrupa krallarına sundu. Daha sonra Fransız İhtilali'nin yarattığı havada Yahudilerin ağzından ka-

[16] Öke, *age*, s. 24.

[17] Ömer Tellioğlu, *Filistin'e Musevi Göçü ve Siyonizm*, Kitabevi, 2. Baskı, İstanbul 2018, s. 9-10.

leme alınan ve Kudüs'te bir Yahudi devleti kurulmasını öngören bir beyanname yayımlanarak Yahudiler birleşmeye davet edildi. Filistin'de bir Yahudi devleti kurulması fikrini savunan ilk devlet adamı, Fransa İmparatoru Napolyon Bonapart'tır. Bonapart, 1799'da Akka Kuşatması sırasında Asya ve Afrika'daki Yahudileri, eski Yeruşalem'i yeniden kurmak için sancağı altında toplanmaya davet etti. Bonapart, bu yönüyle Siyonistler tarafından "Yahudi olmayan modern Siyonistlerin ilki" olarak anıldı. Napolyon'un bu daveti, Kudüs'teki Yahudiler arasında yankı bulurken Yahudilerin savaş sırasında Napolyon'a gösterdikleri yakınlık ve sağladıkları istihbarattan dolayı bölgedeki Yahudiler, Fransızlara casusluk yapmakla suçlandı.[18]

Politik Siyonizm öncesinde Siyon'un öncülüğünü yapan bazı Yahudi düşünürlerini hatırlatmak yerinde olacaktır. Siyon'u canlandırma hayalinin Yahudiler arasında ilk idealistlerinin dinî çevreler olduğu görülecektir. Bu bağlamda dinî inançlar ile Siyonizm arasındaki ilk bağlantıyı kuranlar Haham Alkalai ve Kalischer adındaki ruhbanlar oldu. Bunlar, Avrupa'da vatansız dolaşan Yahudilerin kutsal Filistin topraklarına dönerek kendi bağımsız devletlerini kurmalarını teşvik etti. Daha sonra Moses Hess adlı bir aktivist, Yahudi Sorunu'nun, Yahudilerin diğer toplumlar içinde asimile olarak çözülemeyeceğini; çözümün, Yahudilerin Filistin'de kendi bayrakları altında bağımsızca yaşayarak sağlanabileceğini savundu.[19]

Göçlerin yoğunlaştığı Rusya'da 1882 yılında Chibbath Zion (Siyon Aşkı) olarak bilinen bir hareket doğdu. Hareketin kurucuları, Choveve Zion (Siyon'u Sevenler) Derneğinde örgütlenerek Rusya'dan Filistin'e olan göçleri organize ettiler. 1888-1889 yıllarında Chibbath Zion Cemiyetinin 138 yerel şubesi vardı. 1885'te cemiyetin yaklaşık 14.000 üyesi bulunmaktaydı. Cemiyet, Filistin'de tarımla uğraşan topluluklar kurmaları için bölgeye Yahudi yerleşimci göndermeyi ve bu amaçla para toplamayı hedefliyordu.[20] Dernek, bu bağlamda Yahudileri Filistin'e yerleşmeye ve burada İbrani dilini

[18] Filistin'deki Yahudilerle Mısır'daki Kıptiler, Fransızlara casusluk yaptığı için geri çekilmekte olan Fransız ordusuyla birlikte kaçmak istedi. Fakat sonradan Osmanlı Devleti, bir hatt-ı hümayunla bunların suçlarını affetti. İlgili arşiv belgesi için bk. BOA. HAT. 88/3634. Tellioğlu, *age*, s. 12-13.

[19] Öke, *age*, s. 24-26.

[20] Fieldhouse, *age*, s. 170.

1. Nili Casusluk Örgütünün Kuruluşu

NİLİ, 1915 yılında bir botanik bilimci olan Yahudi asıllı Aaron Aaronsohn tarafından Filistin'in Hayfa kentinde kuruldu. Aaron, 1876 yılında Romanya'da dünyaya geldi. Aaron'un babası, bir Siyonist çiftçi olan Eprahim Fishel; annesi de Malka idi. Aaron'un beş kardeşi dünyaya geldi. Bunlar: Erkek kardeşleri Zvi, Samuel, Alexander; kız kardeşleri de Sarah ve Riwka idi. Aaron'un ailesi, Doğu Avrupa'da alevlenen Yahudi aleyhtarlığının ardından 1882'de Osmanlı Devleti'ne sığındı. Aile, Hayfa'nın güneyinde Rotschild'in kurduğu *Zicron Yakov*[1] kolonisine yerleştirildi.[2]

Aaron Aaronsohn, 18 yaşına geldiğinde Rotschild'in bursuyla Fransa'da bir tarım okuluna gönderildi. Burada çiftçilik hakkında yeni Yahudi yerleşimcilerine öğretecek birçok bilgi edindi. Aynı zamanda ilk Siyonist fikirlere de burada kapıldı. Artık Filistin'deki Yahudi yerleşim birimlerinin genişletilmesi ve burada bir "Yahudi yurdu" kurulması projelerine kafa yormaktaydı. Aaron; tarım, botanik ve jeoloji alanında yetkin bir bilim adamı olmuştu. Rotschild; mezuniyetinin ardından Aaron'u Galile Tepelerinin yukarısında

---

[1] *Zicron Yakov*; (Arapça, Samarin, Zammarin), Güney Hayfa bölgesinde yer almaktadır. Bu yerleşim birimi, Romanya'da kurulan gizli bir örgütün Batılı ülkelerde yaşayan Yahudilerin bağışlarıyla satın aldığı arazi üzerine 228 göçmenin yerleştirilmesiyle kurulmuştu. Bk. Fieldhouse, *age*, s. 169. NİLİ casuslarının da yuvalandığı Zammarin kolonisi, kurulduğu günden beri bir şer yuvası olarak dikkat çekmiştir. Yahudiler, burada ahaliden dilediklerini hapse atmakta, bazılarına da işkence yapmaktaydı. Bölgede görev yapmış üç eski memurun 15 Ağustos 1893'te sadaret makamına gönderdikleri bir ihbar mektubunda Zammarin'de sahte para basıldığı, kolooninin aynı zamanda her türlü silah ve mühimmatın depolandığı bir cephanelik olduğu kaydedilmiştir. Bk. BOA.Y.PRK.AZJ 27/39. Aynı zamanda bk. Tellioğlu, *age*, s. 244.

[2] Anthony Verrier, *Agents of Empire Anglo-Zionist İntelligence Operations 1915-1919 Brigadier Walter, Aaron Aaronsohn and the NİLİ Ring*, Brassey's UK, London 1995, p. 104-107.

Lübnan sınırında işlettiği Metullah yerleşim biriminde ziraat uzmanı olarak görevlendirdi. Fakat Siyonist görüşleri Osmanlı devlet adamları tarafından fark edilen Aaron, Anadolu'da bir çiftliğe sürgün olarak gönderildi.[3]

Sonradan Filistin'e dönen Aaron, kendisini bilimsel araştırmalara adadı. Bu sırada Amerika ve Avrupa'nın çeşitli bölgelerine bilimsel içerikli geziler düzenledi. Aaron, bu süreçte önemli keşiflere imza atarak dünya bilim âleminin dikkatini çekmeyi başardı. Bunların içinde en parlak olanı, 1906'da kendisini haklı bir şöhrete kavuşturan Filistin'de yaban buğdayının keşfi oldu.[4] Buğdayın keşfi, Filistin'in çorak toprakları için devrim niteliğinde bir keşifti. Bu keşif, binlerce dönümlük ekilemeyen tarım alanlarının yeşermesi anlamına geliyordu. Ayrıca Filistin'e gelen Yahudi yerleşimciler için bir yaşam umuduydu.[5]

Şöhreti kısa zamanda dünyaya yayılan Aaron, ABD Tarım Bakanlığından bir davet aldı. 1909 yılında ABD'ye ulaşan Aaron'a California'daki Berkeley Üniversitesi, bir ziraat profesörü olarak çalışmasını teklif etti. Fakat Filistin'deki ideallerini gerçekleştirmek isteyen Aaron, bu teklifi geri çevirdi. Bu seyahatinde Aaron, meşhur hukukçu Brandeis, Tarım Bakanlığından Dr. David Fiertschild ve Yahudi Yayın Cemiyeti Başkanı Bayan Henrietta Zold'la tanıştı. Amerika çevrelerinde olumlu izlenimler bırakan Aaron, kurmayı düşündüğü bir tarım deneme istasyonu için gerekli para ve teşvik belgeleriyle birlikte Filistin'e döndü.[6] Aaron, 1910 yılında Athlit'te bir Tarım Deneme İstasyonu (The Jewish Agricultural Experiment Station) kurdu. İstasyon, New York Eyalet Kanunlarına göre kuruldu. Aaron, idari müdür; Sears'tan Julius Rosenwald Roebuck, başkan; Prof.

[3] Riyad N. Er-Reyyis, Aaron'un Anadolu'ya Türkler tarafından "şeytan" adı verilen büyük ve gelişmiş bir köyde zirai araştırma çalışmalarında kendilerine nezaret etmesi için davet edildiğini yazmaktadır. Bk. Riyad N. Er-Reyyis, *Osmanlının Çöküş Döneminde Arap Casusları*, (Çeviren: D. Ahsen Batur), Selenge Yayınları, İstanbul 2006, s. 118.

[4] Fromkin, *age*, s. 249. Bazı iddialara göre Aaron Aaronsohn, kendisine küresel bir itibar sağlayan buğdayın keşfini Alsaslı fakir bir Hristiyan kadından çalmıştı. Bk. Anita Engle, *The Nili Spies*, Frank Cass, London 1996, s. 36.

[5] Engle, *age*, s. 26-28.

[6] Verrier, *age*, s. 107.

DİZİN

II. Abdülhamid 36-39, 41-42, 46, 59, 86, 171
II. Alexander 28
II. Gazze Zaferi 117
II. Meşrutiyet 86
III. William (İngiltere Kralı) 31
IV. Ordu 16, 19, 64, 75, 87, 98, 101, 103, 109, 113, 118, 127, 132, 134, 154, 158-160, 173
V. Salmanasar (Asur Hükümdarı) 30
VIII. Kolordu 16, 127, 132, 133, 156
XII. Kolordu 62, 74, 102, 133, 139
XIV. Luis (Fransa Kralı) 31
31 Mart Hadisesi 36, 38
38. Kraliyet Tüfekli Piyade Taburu 162
39. Amerikan Taburu 162
40. Filistin Taburu 162

A

Aaronsohn, Alexander 18, 60, 84, 161, 165
Aaronsohn, Aaron 19, 48, 57-60, 62, 64-66, 95, 97, 137, 165-167, 172-174, 183
Aaronsohn, Ephraim Fishel (Feyşel Haronzon) 139
Aaronsohn, Riwka 57
Aaronsohn, Samuel 57
Aaronsohn, Sarah 19, 21, 57, 60-63, 68-69, 72, 76, 79, 88, 127-128, 139-143, 152, 161, 165, 172-174, 176, 183
Aaronsohn, Zvi 57, 149
Abdi Muhtar Bey 134
Abdurrahman en-Nasuli Bey 132, 141
Abraham, Hayim 129
Abraham, İsak 62
Afule 72-73
Ali Fuat Paşa 70
Ali Rıza Bey (Kimyager) 129, 131, 185
Allenby, Edmund (General) 15, 20, 51, 119, 147, 162, 165-166, 171, 174-175
Alliance Israelite Universelle 86
Almanya 15, 17, 26-28, 38, 40, 47-48, 100, 149, 174
Alsace Lorraine 28
Amerika 28, 58, 88, 98-99, 148, 152, 156, 174
Anglikan 114
Anna, Samuel 129
Antisemitizm 25, 27-29, 34, 44, 180
Antisemit League 26
Aramiler 25
Araplar 25, 40, 53, 60, 67, 95, 98, 115, 119, 156
Arap Kongresi (1913 Paris) 40
Arap Nafiz Bey 135
Arap Ziya Bey 137
Armenius Wambery 36
Askerî Ceza Kanunu 144
Arz-ı mevûd 31, 59, 68
Aşrek İspira 101
Ataöv, Türkkaya 25, 53, 180, 183
Atay, Falih Rıfkı 20, 114-115, 180

Athlit 58-59, 61, 63, 76, 79, 88, 127, 141, 173
Atilhan, Cevat Rifat 13, 16-17, 83, 111, 115, 180-181
Avusturya 15, 27, 80, 100-101, 132, 152-153
Avusturya-Macaristan İmparatorluğu 27
Avusturya Sefareti 101
Aziz Bey (IV. Ordu'da Karşı Casusluk Birimi Patronu) 127, 129, 141

B

Balfour, Arthur James (İngiltere Dışişleri Bakanı) 21, 52-54, 182
Balfour Deklarasyonu 21, 52-54, 182
Balkan Savaşları 86
Baron Edmond de Rotschild 33, 46, 61, 70, 122
Basel Kongresi (Birinci Siyonist Kongre) 52, 54
Basra Körfezi 33
Belkind, Eytan 63, 135, 161, 176
Belkind, Naaman 19, 21, 61-62, 75, 132-134, 137, 155, 157, 159, 161, 174
Beril (Baron Rotschild'in Amerikalı Vekili) 122
Berkeley Üniversitesi 58
Berlin 64, 115, 122, 124, 144
Beyrut 68, 74, 95, 97, 99, 131, 134-135, 152, 157
Birinci Dünya Savaşı 13, 15, 16, 18, 21, 47, 60, 63, 79, 86, 93, 171-173
Birseba 134
Bolşevikler 28
Brandeis, Louis 58
Bryce, Lord 119
Büyük İskender 30

C

Caesarea 127
Cavid Bey (Dâhiliye Nezareti Vekili) 101
Cemal Paşa 13, 15-16, 20, 62, 64-65, 70, 84, 87-89, 98-99, 101-102, 104-108, 112-115, 117-118, 120-124, 141, 144, 149, 154, 158-161, 172-174, 181
Cebel-i Lübnan 95, 135, 152
Chaim Weizmann 38
Chibbath Zion (Siyon Aşkı) 32
Choveve Zion (Siyon'u Sevenler) 32
Gilbert Clayton (General Allenby'nin Yardımcısı) 119

Ç

Çanakkale Cephesi 49
Çekirgeyle Mücadele Ofisi 62, 64

D

Dâhiliye Nezareti 42, 44, 95, 134, 139, 150, 154, 157
Damascus Otel 68, 71
Damyanos (Kudüs Patriği) 123
Danimarka 64
Danon, N. (Kudüs Hahambaşısı) 122
David Wolffsohn 38
Defter-i Hakanî 42, 45
Der Judenstaat (Yahudi Devleti) 34
Dr. Neumann (NİLİ Casusu) 72-73
Dreyfus, Alfred 27, 34, 183
Dreyfus Davası 27, 34
Duhuliye Nizamları 42
Durmuş Bey (Binbaşı) 132
Dünya Siyonist Teşkilatı Başkanlığı 38

E

Edouard Drumont 27
El-Ariş 33, 78-79
Emanuel Karasso 38
Emir Abdülkadir 108
Emir, (Erkilet) Hüseyin Hüseyin 100, 181
Emir Said 109
Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti 74, 101, 139, 158
Engle, Anita 20, 58, 60, 72-73, 75-76, 85, 88, 98, 127, 134, 143, 165-167, 181
Enver Paşa (Harbiye Nazırı) 135, 144
Eretz Israel (İsrail Ülkesi) 39
Eriha 82-83
Ermeniler 67, 119, 134
Ermeni Tehciri 118
Eskişehir Mutasarrıflığı 101
Esrar-ı Askeriyeyi İfşa ve Casusluk ve Hıyanet-i Harbiye Hakkında Muvakkat Kanun 144, 173
Etiyopyalılar 25
Ezra (Yahudi Peygamberi) 30

F

Fahreddin Paşa 71, 135, 181
Falkenhayn, Eric von 100, 116, 118
Fast Otel 68
Feinberg, Absalom 60-61, 76
Fısıh Bayramı 31, 99
Fiertschild, Dr. David 58
Filistin 13-21, 26, 28, 30-49, 51-54, 57-65, 67-69, 72, 74, 76-78, 84-89, 95-103, 110, 114-115, 118-123, 127, 129-130, 132-135, 137-138, 141, 146-147, 149-150, 152-153, 155-156, 158-159, 161-162, 164-165, 167, 171-175, 180-183
Filistin Dostları Cemiyeti 122
Filistin-Suriye Cephesi 15-21, 49, 68, 76-77, 115, 156, 162, 172-173, 181
Fishel, Eprahim (Aaron Aaronsohn'un Babası) 57, 139
Fitzmaurice, G. H., 67
Fon Malço (Alman Erkanı Harp Binbaşısı) 82
Fransa 27, 31-34, 57
Fransız İhtilali 31
Fritsch, Theodor 28, 181

G

Galile 31, 57, 88, 114, 161
Gazete Lozan 159
Gazze 20, 78, 87, 105, 112-114, 117, 119, 122-123, 128, 135, 147-148, 155, 174
Gazze Savaşları 15, 112
Geddonist 60
Gore, William Ormsby 67, 95-96
Gücüyener, Fuat 20, 77, 79, 120-121, 181

H

Habon, Abraham (NİLİ Casusu) 129, 131
Habsburg 25
Hadera 149
Haham Alkalai 32
Haham Kalischer 32
Hahambaşılık 86
Halep 15, 69, 74, 95, 97, 135, 148, 152
Halet Bey (Mülazımı Sani) 78-79
Halide Hanım (Edip Adıvar) 70
Halil Rifat Bey (Adli Müşavir) 132
Hama 115
Hamagan 61
Hamdi Efendi (Safed Kazası Kaymakamı) 46
Hammer League 27
Harp Ceridesi 99
Hashomer 10, 21, 60-62, 88, 135, 149-

153, 159, 161
Hatay Sorunu 69
Havran 62, 75
Havas Ajansı 119, 122-123
Hayfa 57, 60, 63, 72, 74, 78, 100, 114, 128, 134, 140, 143, 173, 175-176
Hayim Nahum Efendi 118
Herzl, Theodor 34-38, 171, 181
Hicaz 15, 45, 120-121, 135
Hindistan 40, 47
Humus 115
Hüseyin Aziz Bey (Emniyet-i Umumiye Müdürü) 129, 141
Hüseyin Hilmi Paşa (Sadrazam) 39
Hüsnü Bey (Binbaşı) 135
Hz. Davud 30
Hz. İsa 25
Hz. Musa 30
Hz. Süleyman 30

İ

İbrahim Bey (Adliye Nazırı) 141, 144
İbrahim Hakkı (Kudüs Mutasarrıfı) 45
İbrahim Mırşi (NİLİ Casusu) 72
İbraniler (İsrailoğulları) 25
İbrani Misafirler İçin Mukaddes Topraklara Duhuliye Şartları 44
İncil 25
İngilizler 16-17, 49, 53, 61, 64, 67, 72-73, 79, 89, 98, 108, 112, 137, 147-148, 163, 172, 175
İspanya 31, 33
İsrail (Krallığı) 30
İstanbul 16-20, 25-26, 28-31, 36-38, 45, 47, 53-54, 58-62, 71, 75, 79, 83-84, 86-88, 97, 101, 109, 112, 115, 117, 119-120, 122-123, 135, 152, 154, 180-183
İsviçre 35, 64, 101
İtilaf Bloğu 47
İttifak Bloğu 47
İttihadçılar 38-41
İttihad ve Terakki Hükümeti 67, 159
İzzet Bey (Kudüs Mutasarrıfı) 150

J

Jabotinsky, Wladimir 20, 49-51, 89, 162-164, 171, 174, 181-182
Jewish Colonization Associationa (JCA) 11, 33, 180
Josef Nasi 31
Jozef Tobin (Yossef Lishansky) 62-63, 133
Jön Türk Devrimi 86
Judea 88

K

Kahire 61, 63, 67, 71, 95, 147, 163
Kaid Zeki 108-109
Kanal Harekâtı 15, 20, 112
Kann, Jakobus H. 39
Kanuni Sultan Süleyman 31
Kandemir, Feridun 20, 69, 71, 155, 181
Kann Olayı 39
Kapitalizm 26
Katolik 74, 114
Katrane Savaşları 80
Kefaret Günü 31
Kfar-Saba 114
Kıbrıs 33, 95, 108, 148, 162, 174
Kırmızı Tezkere 39
Kont Philipp de Newlinsky 36
Kraliyet Askerî Akademisi 165
Kudüs 15, 30-32, 45, 53, 68, 71-72, 74, 81-83, 87-88, 95, 100-101, 112, 114, 117-120, 122-124, 130, 135, 146, 150, 152, 157, 163, 174, 180
Kudüs Mutasarrıflığı 95
Kuvve-i Seferiye Kumandanlığı 104

L

Lahey Yahudi Matbuat Bürosu 159
Lahey Sözleşmesi 144
La France Juive 27
Lewis, Bernard 25, 30, 182
Libya 33
Lishansky, Yossef 19, 21, 61-63, 72, 75, 132-138, 140, 149-150, 153, 155, 157, 159, 161, 174, 176
Llyod George 48
Loeb, Morris 59
Londra 64, 67, 84, 95, 115, 119, 122, 144, 152, 167
Lübnan 39, 58, 95, 132, 135, 137, 152

M

Macdonough (İngiliz Savaş Ofisinde Askeri İstihbaratın Şefi) 165
Madam Raşel Rabinoviç (NİLİ Casusu) 109
Makedonya 38
Malka (Aaron Aaronsohn'un annesi) 57
Marx, (Karl) 26
Marr, Wilhelm 25-26
Masliyah, Nissim 38
Masonlar 38
Mazhar Bey (Mülazım-ı Evvel) 141
Medine 16, 71, 135, 181
Medyen 33
Mehmed Eş-Şafti 108
Mehmed Said Paşa (Sadrazam) 144
Me'mun Bey (IV. Ordu İstihbaratından) 81-82
Mesih 31
Metullah 58
Mezopotamya 33, 37, 40, 47
Mısır 15, 17, 30, 32, 39, 47, 51, 62, 67-68, 76-77, 87, 89, 95, 97, 112, 114, 119, 134, 138, 147-148, 162, 167, 172-174
Milliyetçilik 27, 42
Mister Omblus (William Ormsby Gore) 95-96
Mişel Erzah (NİLİ Casusu) 72, 147
Monegam (İngiliz Devriye Gemisi) 76-77, 79, 152, 173
Moses Hess 32
Mösyö Zadsi (Yafa Ziraat Mektebi Müdürü) 122
Muharrem Bey (Salt Nahiye Müdürü) 81
Musa Dağı 17, 81, 83, 111, 180
Musa Oğulları 114
Mustafa Kemal Paşa 15-16, 70
Muzaffer Bey (Teğmen) 139
Mülazım Bahaaddin 75
Müslüman-Musevi İttifakı 40-41

N

Nablus 16, 87
Nabukednazar (Babil Kralı) 30
Napolyon Bonapart 32
Nasıra 72, 74, 100, 129, 131-133, 139, 141
Nasıra Mıntıka Komutanlığı 133, 139
Nathan Birnbaum 35
Necmeddin Bey (Yüzbaşı) 141
Neşet Ömer Bey (IV. Ordu Sıhhıye Reisi) 134
Neue Freie Presse 34
Nieuwe Rotterdamache Courant 162-164
NİLİ (Netzach Is-rael Lo Ishakare) 15-21, 48-49, 55, 57, 59-65, 68-69, 71-72, 74-77, 79-80, 84-85, 88-89, 98, 101-102, 105, 108, 115, 119, 125, 127, 129, 132-139, 143, 146, 149-150, 152, 155, 157-159, 161-162, 165, 167, 172-176, 180-181, 183
Northcliffe, Lord (İngiltere Propaganda Bakanı) 85

O

Odesa Komitesi 149
Oliger Paulli 31
Opera Otel 132
Ortodoks 114
Osmanlı Devleti 15-16, 19, 21, 28-29, 31-32, 34-42, 44-45, 48, 57, 59-60, 64, 84, 86-87, 93, 97, 100-102, 108, 112, 114, 119, 122-124, 144-146, 156, 159, 171-173, 175, 183
Osmanlı Polis Müdüriyeti 64, 101

P

Paris 40, 115, 144, 167
Paris Barış Konferansı 167
Patterson, John Henry (Albay) 49, 171
Pers İmparatorluğu 30
Petah-Tikva 114
Pogrom
Polonya 28
Portekiz 31
Port Said 61, 89
Prens Sabahaddin 75
Protestan 99, 114

R

Rehovot 149
Remle 61, 74, 82, 135
Rishon Le-Siyon 61-63, 122, 149
Roebuck, Julius Rosenwald 58
Roma İmparatorluğu 30
Romanya 28, 57
Rootman, Nissim (Nilson Rotman) 139
Rotschild, Baron Edmond 33, 35, 53, 57, 61, 122
Rothschild (Lord Jacob) 33, 46, 52, 180
Russo, Nissim 38
Rusya 28, 32-33, 38, 42, 44, 48-49, 52, 61, 149, 162

S

Sachar, Howard M. 20, 60, 149, 165, 182
Safed 46, 87, 109, 114
Sait Bey (Erkanı Harp Binbaşısı) 82
Salt 81, 83, 109, 111, 155, 174
Samarin (Zammarin) 57, 134, 139-140
Sami 25, 128, 130
Savage, Raymond (Yüzbaşı) 165
Savoy Oteli 147
Schneersohn, Liova (NİLİ Casusu) 60, 63
Scotland Yard (İngiliz Polis Teşkilatı) 65
Seferad Yahudileri 33
Sheffy, Yigal 20, 62-63, 75, 127, 182
Selanik 38, 86, 147
Seleukos Krallığı 30
Simon, Simi 16, 68-71, 139, 158, 180
Sina Cephesi 16-17, 152
Siyon Âşıkları 38
Siyon Birliği (Siyon Katır Alayı) 20, 49-50, 52, 171
Siyonizm 19, 25-26, 31-33, 36, 38-39, 47, 53, 86, 99, 146, 171, 173, 176, 180-183
Sosyal Demokrat Musevi Cemiyeti 150
Sosyalizm 26
Suriye 13, 15-21, 36, 40, 49, 63-65, 68, 72, 76-77, 95-98, 101-103, 114-115, 117, 120-121, 152-153, 156-157, 162, 172-173, 180-181, 183
Suriye Protestan Kız Koleji 98
Suriye ve Garbi Arabistan Umum Kumandanlığı 72
Süleyman Tapınağı 30
Sünusiler 148
Süveyş Kanalı 20, 48, 64, 87, 112
Sykes, Mark 67, 95, 119
Sykes-Picot Antlaşması 67

Ş

Şam 16, 39, 62, 64, 68-75, 82, 97, 99, 114, 129, 131-135, 139, 141, 146, 148, 152, 155, 174
Şerif Hüseyin 87, 148
Şeyh Sultan 82-83, 108

T

Tartus (Arvad) Adası 108
Taberiye 31, 83, 114, 135, 149
Talat Paşa 40
Tarım Deneme İstasyonu (The Jewish Agricultural Experiment Station) 58-59, 76, 173
Teğmen Sırrı 68
Tel Aviv 120, 153
Tevfik Bey (Başbaytar Muavini) 45, 180
The Handbook of the Jewish 28
Thompson, Basil (Sir) 65, 67
Tobin, Jozef 62-63, 133
Toynbee, Arnold 84, 119
Trumpeldor, Joseph 49

U

Uganda 33
Uygur, Ziya 19, 62-63, 75, 101, 135, 152, 154-155
Uyun Kara 61, 63, 134

V, W

Von Arnsdrof 80-81
Von Bernstorff (Alman Büyükelçi) 115-116
Von Falkenhayn (Alman General) 116
Von Kress 20, 87, 99, 117, 156
Von Papen 100
Warburg Paul M. 59
Weizman, Haim 48
Wilboschwitz, Nahum 75
With the Turks in Palestine 84
Viyana 25, 34, 62, 64, 115, 132

Y

Yafa 15, 61, 74, 76, 78, 87-88, 99, 112-116, 119-120, 122-123, 128, 134, 151, 153-154, 163, 174
Yafa Jimnaz Mektebi (Herzliah Gymnesium) 153-154
Yahudi Mektebi 100
Yasin Bey 68, 141
Yahuda Krallığı 30
Yahudi Lejyonu 20, 51-52, 171
Yahudi Sorunu 29, 32, 34, 40, 59
Yahudi Tehciri 174
Yahudi Yurdu (National Home) 57
Yeruşalem 32
Yıldırım Orduları 16, 100
Yıldız Sarayı 36
Yishuv (Jischuw) 33-34, 88
Yunus Haydar Bey (Nasıra Mıntıka Komutanı) 128, 130-131, 141
Yuşa Tepesi 81

Z

Zeytindağı 114-115, 180
Zicron Yakov 57, 88, 134
Ziya Bey (Amman Menzil Müfettişi) 82
Zola, Emile 27
Zold, Henrietta 58